

Betreft: Samenvatting resultaten onderzoek NSCR

'Deterrent effects of sanction severity and the role of procedural justice in prison: a preregistered randomized vignette experiment'

Toegang tot deze wetenschappelijke publicatie kan verkregen worden via <https://rdcu.be/dnAh2>

Aanleiding voor dit onderzoek

Het bestraffen van regelovertredingen tijdens detentie wordt vaak ingezet als beleidsinstrument. Eén van de doelen van het bestraffen van ongewenst gedrag is het voorkomen van toekomstige misdragingen van gedetineerden. Het achterliggende idee is dat gedetineerden de volgende keer de straf willen ontwijken en daarom het ongewenste gedrag niet zullen herhalen. Eerder onderzoek laat echter zien dat mensen die gestraft worden zich vaak blijven misdragen.

Wat kunnen autoriteiten dan doen om misdragingen te verminderen? Eerder onderzoek laat zien dat het mogelijk helpt om iemand rechtvaardig te bejegenen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat een gevangenisbewaarder luistert naar het standpunt van de gedetineerde. Om hier nog meer over te weten te komen hebben wij onderzocht wat helpt om misdragingen tijdens detentie te verminderen: straffen, rechtvaardige bejegening óf hebben we beiden nodig? We hebben drie onderzoeksvragen beantwoord:

Vragenlijstonderzoek

1. Voorkomt of stimuleert zwaar straffen misdragingen of de naleving van de regels?
2. Voorkomt of stimuleert rechtvaardige bejegening misdragingen of de naleving van de regels?
3. Voorkomt of stimuleert zwaar straffen plus rechtvaardige bejegening misdragingen of de naleving van de regels?

Om dit te onderzoeken werd deelnemers (313 gedetineerden en ex-gedetineerden) een korte schriftelijke vragenlijst voorgelegd. De vragenlijst bevatte één van de vier onderstaande situatieschetsen. Er waren dus vier verschillende versies van de vragenlijst. Iedere situatie begon met:

Stel je voor je zit in detentie. Op een dag krijg je ruzie met een medegedetineerde. Je scheldt hem uit. Een van de PIW'ers, Mark, merkt dit.

Vervolgens kregen deelnemers één van de volgende vier teksten te lezen:

Versie 1 – Zware straf & onrechtvaardige PIW'er

De bewaarder (Mark) komt naar je toe. Je mag niet uitleggen waarom je je medegedetineerde uitschold. Mark luistert niet naar je.

Hij brengt je naar je cel. Hier moet je de rest van de dag blijven.

Versie 3 – Zware straf & rechtvaardige PIW'er

De bewaarder (Mark) komt naar je toe. Hij vraagt je waarom je die medegedetineerde hebt uitgescholden. Mark luistert naar je.

Hij brengt je naar je cel. Hier moet je de rest van de dag blijven.

Versie 2 – Milde straf & onrechtvaardige PIW'er

De bewaarder (Mark) komt naar je toe. Je mag niet uitleggen waarom je je medegedetineerde uitschold. Mark luistert niet naar je.

Hij brengt je naar je cel. Hier moet je 5 minuten blijven.

Versie 4 – Milde straf & rechtvaardige PIW'er

De bewaarder (Mark) komt naar je toe. Hij vraagt je waarom je die medegedetineerde hebt uitgescholden. Mark luistert naar je.

Hij brengt je naar je cel. Hier moet je 5 minuten blijven.

Nadat de deelnemers de situatie gelezen hadden, stelden wij een aantal vragen. Hieronder staan twee voorbeeldvragen:

1. Als Mark zegt dat je iets moet doen, dan moet je dat ook doen.
2. De volgende dag weigert een andere bewaarder (Tom) je naar het RIC (re-integratiecentrum) te laten gaan. Hoe waarschijnlijk is het dat je ...
 - ... de bewaarder uitscheldt?
 - ... de bewaarder bedreigt?
 - ... de bewaarder slaat of schopt?
 - ... het erbij laat zitten?

De vragen hadden dus betrekking op de intenties van deelnemers om zich aan de regels te houden en hun intentie om zich te misdragen. Deelnemers konden hun antwoorden aangeven op een schaal van 'heel onwaarschijnlijk' tot 'heel waarschijnlijk'.

Resultaten

1. Voorkomt of stimuleert zwaar straffen misdragingen of de naleving van de regels?

Nee, in tegendeel. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat óf deelnemers een zware of milde straf kregen er niet toe deed. Ze waren evenveel geneigd zich de komende dagen te misdragen. Sterker nog, deelnemers die een zware straf kregen waren minder van plan om de komende dagen de aanwijzingen van bewaarders op te volgen vergeleken met deelnemers die een milde straf kregen.

2. Voorkomt of stimuleert rechtvaardige bejegening misdragingen of de naleving van de regels?

Een beetje. Bewaarders die bijvoorbeeld luisteren naar het standpunt van gedetineerden worden als vaardiger en vertrouwenswaardiger ervaren. Dit verhoogt de neiging van deelnemers om zich aan de regels te houden en verlaagt de neiging om zich te misdragen.

3. Voorkomt of stimuleert zwaar straffen plus rechtvaardige bejegening misdragingen of de naleving van de regels?

In tegendeel. Rechtvaardige bejegening door bewaarders draagt indirect bij aan het voorkomen van misdragingen en stimuleert de naleving van de regels. Het creëert een 'Ik vertrouw je dus ik luister naar je mechanisme'. Echter, een bewaarder die een zware straf oplegt doet dit positieve effect van rechtvaardige bejegening teniet. Een bewaarder die zwaar straft wordt namelijk als minder vaardig en vertrouwenswaardig beoordeeld.

Conclusie

Kortom: Het opleggen van zwaardere straffen voor misdragingen gedurende detentie kan averechts werken: het leidt tot het minder goed willen opvolgen van instructies van bewaarders. Bewaarders die de tijd nemen om te luisteren naar het standpunt van de gedetineerde worden als vaardiger en vertrouwenswaardiger ervaren. Hierdoor houden gedetineerden zich meer aan de regels en misdragen zich minder. In kwalitatief vervolgonderzoek richten we ons op het perspectief van de gedetineerde. Wat vertellen zij over de invloed van strafzwaarte en rechtvaardige bejegening op hun eigen gedrag?

Als u meer wilt weten over dit onderzoek kunt u het wetenschappelijke artikel vinden op: <https://rdcu.be/dnAh2>

Indien u vragen heeft kunt u mij mailen via onderstaande contactgegevens. Stuur deze brief gerust door naar andere geïnteresseerden.

Met vriendelijke groet,
Franziska Yasrebi-de Kom ([link](#))

NSCR
De Boelelaan 1077
1081 HV Amsterdam
Email: interview.vragenlijst@nscr.nl